

Jakelussa mainituille

KÄRÄJÄOIKEUSVERKOSTON KEHITTÄMISHANKE

Käräjäoikeuksien asiakirjahallinnon muutokset ja aineiston siirtäminen

1 Uudistuksen vaikutuksista asiakirjahallintoon

Vuoden 2019 alusta voimaan tuleva käräjäoikeusverkoston rakenneuudistus aiheuttaa muutoksia käräjäoikeuksien asiakirjahallintoon. Muutos käsittää lakkaavan organisaation arkistonmuodostuksen päättämisen sekä uuden organisaation asiakirjahallinnon käynnistämisen. Näiden lisäksi aineisto on saatettava siirtokuntoon.

Osa aineistosta tullaan siirtämään Kansallisarkistoon ja osa uuteen toimipisteeseen. Kukin toiminnassa oleva käräjäoikeus toimii yhtenä arkistonmuodostajana ja muodostaa sellaisena oman arkiston. Käräjäoikeuden eri kanslioiden aineistot ovat siten osa käräjäoikeuden arkistoa. Päättäneiden käräjäoikeuksien, tuomiokuntien ja raastuvanoikeuksien arkistot muodostavat omat arkistokokonaisuudet (kts. liite 1).

2 Arkistojen päättäminen

Arkistonmuodostussuunnitelman (AMS) ja arkistokaavan vahvistaminen

Uudistuksessa lakkaavien Espoon, Keski-Pohjanmaan, Ylivieska-Raahen, Kemi-Tornion, Hyvinkään, Tuusulan ja Vantaan käräjäoikeuksien arkistot (sisältäen lainkäyttö- sekä hallinto-, henkilöstö- ja talousasiat) tulee päättää 31.12.2018. Arkistojen päättämisessä noudatetaan viraston voimassa olevia lainkäyttö- sekä hallinto-, henkilöstö- ja talousasioiden arkistonmuodostussuunnitelmia. Malli-AMS:t ovat tämän kirjeen liitteenä. Jos viraston arkistonmuodostussuunnitelmia ei ole päivitetty ja vahvistettu

malli-AMS:n laatimisen jälkeen, olisi virastoissa hyvä vahvistaa päivitettyt AMS:t ennen 31.12.2018. Erityisesti kannattaa huomioida viimeisimmän hallinnollisia asioita koskevan malli-AMS:n taannehtivuus 1.12.1993 asti. Samalla tulee tarkistaa arkistokaavan päivitystarve.

Viimeistään 31.12.2018 päättyneiden asioiden asiakirjojen järjestäminen, kotelointi ja luettelointi

Päättyneen arkistonmuodostajan arkisto on kokonaisuus, jota ei saa yhdistää uuden arkistonmuodostajan arkistoon. Koska arkisto on päättynyt, siihen ei vuodenvaihteen jälkeen enää liitetä uusia 1.1.2019 jälkeen ratkaistujen asioiden asiakirjoja.

Käräjäoikeuksien arkistojen päättämisen myötä tuomiokuntien, raastuvanoikeuksien ja käräjäoikeuksien arkistojen tulee olla siirtokunnossa, mikä tarkoittaa sitä, että aineisto on kartoitettu, järjestetty, seulottu, kotoitettu, nimiöity, luetteloitu sekä varustettu salassapitomerkinnoin. **Erityisen tärkeää on laatia arkistoluettelo jokaisesta arkistosta, sen myöhemmän käytettävyyden turvaamiseksi.** Siirtokuntoon saattamisessa noudatetaan kulloinkin voimassa olleita arkistonmuodostussuunnitelmia ja nykyään voimassa olevaa siirto-ohjetta.

Asianhallintajärjestelmien osalta Oikeusrekisterikeskus tulee tiedottamaan myöhemmin tarvittavista toimenpiteistä.

3 Uuden arkistonmuodostuksen aloittaminen

Uusi arkistonmuodostaja yhdistyvissä käräjäoikeuksissa

Länsi-Uudenmaan, Pohjanmaan, Oulun, Lapin, Kanta-Hämeen ja Itä-Uudenmaan käräjäoikeudet jatkavat arkistonmuodostajina 1.1.2019 lukien. Näissä käräjäoikeuksissa ei siis tarvitse päättää vanhaa arkistoa 31.12.2018, vaan vanhan arkiston muodostaminen jatkuu yhdistymisen jälkeenkin. Toimintaansa jatkavien käräjäoikeuksien arkistoluetteloihin tulee lisätä merkinnät muutoksista arkistonmuodostajan ja sarjan kuvailutietoihin.

AMS:n ja arkistokaavan vahvistaminen

Edellä mainituissa käräjäoikeuksissa on vahvistettava uudet AMS:t ja arkistokaava (sekä lainkäyttöasioiden että hallinto-, henkilöstö- ja talousasioiden) olemaan voimassa 1.1.2019 lukien. AMS:n vahvistaa laamanni sen jälkeen, kun malli-AMS on muokattu uuden käräjäoikeuden toimintaa vastaavaksi. Mikäli uusi käräjäoikeus ottaa Hildan käyttöön 1.1.2019, niin uusi AMS tulee vahvistaa käyttöön vain lainkäyttöasioiden osalta. Laamanni vahvistaa myös koko aineiston (sekä lainkäyttöasioiden että hallinto-, henkilöstö- ja talousasioiden) kattavan arkistokaavan.

Arkistosarjat ja arkistokaava

Arkistokaava tulee muokata vastaamaan valittua sarjanmuodostustapaa. Vaihtoehtoiset sarjanmuodostustavat ovat

- 1) yksi arkistonmuodostaja – yksi päätearkisto: yksi arkistokaava ja yhdet asiakirjavihkosarjat,
- 2) yksi arkistonmuodostaja – useampaan kansliaan jaettu päätearkisto: yksi arkistokaava ja yhdet useampia kanslioittain ryhmiteltyjä asiakirjavihkosarjoja.

Arkistoyksiköiden numerointi alkaa ykkösestä, esimerkiksi 1.1.4:1.

Arkistoluettelo

Uusi käräjäoikeus aloittaa koko käräjäoikeuden kattavan uuden arkistoluettelon, jota ylläpidetään yhtenä kappaleena. Arkistoluettelo tulee muodostaa vahvistetun arkistonmuodostussuunnitelman sekä arkistokaavan mukaiseen järjestykseen.

4 Aineiston siirtäminen Kansallisarkistoon

Uudistuksen seurauksena lakkaa käräjäoikeuden hallinnollinen kanslia kolmelta paikkakunnalta: Järvenpäästä, Porvoosta ja Raaseporista. Lisäksi lakkaa muu kuin hallinnollinen kanslia yhdeksältä paikkakunnalta: lialmesta, Kotkasta, Lohjalta, Raahesta, Sodankylästä, Imatralta, Kuusamosta, Savonlinnasta ja Varkaudesta.

Lähtökohta on, että edellä mainituissa kanslioissa oleva aineisto siirretään käräjäoikeuden hallinnolliseen kansliaan siinä määrin, kuin käytössä olevat arkistotilat sen sallivat ja arkiston fyysinen eheys pystytään turvaamaan. Yhdistyvien käräjäoikeuksien aineistoissa olevat raastuvanoikeuksien ja tuomiokuntien sekä vanhojen maistraattien ja maa- ja metsäoikeuksien aineistot siirretään Kansallisarkiston Mikkelin toimipisteeseen. Tämä edellyttää viraston ja Kansallisarkiston välistä siirtosopimusta, jonka laatimisesta ohjeistetaan erikseen. Oikeusministeriö on neuvotellut sopimuksessa sovellettavista periaatteista Kansallisarkiston kanssa, mutta kunkin viraston tulee tehdä sopimus itse. Aineisto siirretään Kansallisarkistolle siten, että aineiston omistusoikeus ei siirry virastolta Kansallisarkistolle. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että aineisto on maksua vastaan säilytettävänä Kansallisarkiston tiloissa. Säilytykseen sisältyy tietopalvelu erillistä maksua vastaan.

Lisäksi kaikkien käräjäoikeuksien **perukirjasarjojen** siirtämisestä kansallisarkistoon tullaan ohjeistamaan myöhemmin.

Kansallisarkistoon luovutettavien asiakirjojen tulee olla siirtokunnossa ennen kuin siirron toteuttamiseen voidaan ryhtyä. Siirtokuntoon saattamisessa sovelletaan [Kansallisarkiston siirto-opasta](#). Lisäksi oikeusministeriö

laatii täydentävää ohjeistusta käräjäoikeuksille siirtojen toteuttamisesta sekä aineiston siirtokuntoon saattamisesta. Arkistojen saattaminen siirtokuntoon on työlästä, joten siihen on hyvä ryhtyä mahdollisimman pian.

Joidenkin lakkaavien kanslioiden vuokrasopimusten voimassaoloaika tai toimitilajärjestelyistä johtuvat siirtymäkaudet mahdollistavat sen, että aineisto voidaan siirtää myöhemmässä vaiheessa uudistuksen voimaantumisen jälkeen. Tavoitteena on, että kanslioiden lakkauttamiseen liittyvät toimitilajärjestelyt saadaan monin paikoin valmiiksi vuoden 2020 aikana.

5 Arkistoasioiden tuki

Arkistojen päättämistä ja arkistosiirtoja varten perustetaan lähitukiverkosto, jonka kautta annetaan ohjeistusta työn tekemiseksi. Tätä varten käräjäoikeuksia pyydetään ilmoittamaan arkistojen päättämisestä vastaavat henkilöt 9.3.2018 mennessä osoitteeseen sanna.tiensuu@om.fi.

Käräjäoikeuksia pyydetään lisäksi ilmoittamaan, mikäli virastossa tarvitaan paikan päällä annettavaa arkistojen päättämisen ohjausta. Ilmoitus pyydetään tekemään 9.3.2018 mennessä osoitteeseen sanna.tiensuu@om.fi.

Hallitusneuvos

Anne Hallavainio

Asiantuntija

Sanna Tiensuu

LISÄTIETOJA

Sanna Tiensuu, asiantuntija, oikeushallinto-osasto/tuomioistuinyksikkö, sanna.tiensuu@om.fi, 0295150273

Jyrki Määttä, projektipäällikkö, oikeushallinto-osasto/tuomioistuinyksikkö, jyrki.maatta@om.fi, 02956 49743

LIITTEET

Liite 1 Malli käräjäoikeuden lainkäyttö- ja hallintoasioiden arkistokaavaksi 1.1.2019

Liite 2 Malli käräjäoikeuksien lainkäyttöasioiden arkistonmuodostussuunnitelmaksi

Liite 3 Malli käräjäoikeuksien hallinto-, henkilöstö- ja talousasioiden arkistonmuodostussuunnitelmaksi

Liite 4 Luettelo arkistoista käräjäoikeuksittain

JAKELU

Espoon kärjäoikeus
Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus
Hyvinkään kärjäoikeus
Itä-Uudenmaan kärjäoikeus
Tuusulan kärjäoikeus
Vantaan kärjäoikeus
Kanta-Hämeen kärjäoikeus
Kemi-Tornion kärjäoikeus
Lapin kärjäoikeus
Keski-Pohjanmaan kärjäoikeus
Pohjanmaan kärjäoikeus
Oulun kärjäoikeus
Ylivieska-Raahen kärjäoikeus
Pohjois-Savon kärjäoikeus
Kymenlaakson kärjäoikeus
Etelä-Karjalan kärjäoikeus
Etelä-Savon kärjäoikeus
Oikeusrekisterikeskus